

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק

אבדק"ק צאנז-קלויזענבורג זצוקללה"ה

גליון נ"ד

[תשע"א]

שנה כ"ו

ליקוטים על שבת שובה

הנה עיקר התשובה היא תשובה שלימה כמו שכתב הרמב"ם (פ"ב מהלכות תשובה ה"ב) שצריך לשוב עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לכסלה עוד. ולפ"ו כשכא אדם לידי עבירה אגלאי מילתא למפרע שלא שב עליה בתשובה מעולם, שהרי על ידי שחזר ונכשל בעבירה זו על כרחך שלא העיד עליו היודע תעלומות שלא ישוב לכסלה עוד. ויתכן שיהא אדם זקן ובא בימים וכבר נתענה ביו"כ שנים רבות ונכה והכה על חטא, והתודה ביו"כ לכד עשרה פעמים. ואם לאחר מכן הוא נכשל אפי' בעבירה קלה הרי שכל תשובתו לא היתה חשובה כלום, ומעולם לא שב באמת בלבב שלם. ועליו לשוב שנית בתשובה על כל חטאיו אשר חטא מיום עמדו על דעתו. והאיש אשר בא לידו חטא שכבר נכשל בו בקמנותו אף ששב עליו פעמים אין מספר, והתענה עליו ועשה גלגולי שלג, ותבר גזיו דברדא וטבל, והלך לבין הדבורים שיעקצוהו, מ"מ ממה ששב ונכשל בזה מוכח שעדיין לא שב בתשובה שלימה. וגדר התשובה היא שלא ישוב לעבור עוד על זו העבירה כלל ויעמוד בקבלתו אשר קיבל עליו לבל ישוב לכסלה עוד, וזולת זה אין תשובתו תשובה. ודברי הרמב"ם אלו הם תורה שלימה, ואמת גמור.

וזהו שאמר הנביא (הושע יד, ב) שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעונך, קחו עמכם דברים ושובו אל ה', אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב וגו'. והקשו בגמ' (יומא פו:) קרי ליה מכשול וקרי ליה עון. ולדרכנו יבואר שובה ישראל שנית עד ה' אלקיך אף על עוונותיך שכבר שבת עליהם, שהרי בי כשלת בעונך, שחזרת ונכשלת בשנית בעון הקדום אשר כבר שבת עליו ולכן עליך לשוב בתשובה שנית אף על העון הראשון. ופירש הטעם קחו עמכם דברים ושובו אל ה', שעליך לשוב אל ה' היודע תעלומות שיעיד עליך שלא תשוב לכסלה עוד. אמרו אליו כל תשא עון, ומהיום והלאה קח טוב שלא יהא בו רע לעולם.

ואיתא במדרש (ילקוט הושע רמז תקל"ב) הובא בכני יששכר (מאמרי תשרי מאמר ד' אות ט"ז ובאות כ"א) שובה ישראל עד ה' אלקיך, אל תקרי עד ה' אלקיך

[בפתח] אלא עד ה' אלקך [בצירי]. שישוב עד שיעיד עליו היודע תעלומות שלא ישוב לכסלה עוד. וכאם יחזור ויכשל באותו עון אפי' חמשים שנה לאחר התשובה בידוע שלא שב בתשובה מעולם, ועליו לחזור בתשובה על כל חמאיו מיום היותו בן ה' שנים או מיום הכנסו לעול המצוות כל חד לפום דרגא דיליה, משום דאגלאי מילתא שמעולם לא חזר בתשובה עליהם.

ולאפוקי מסכרת רובא דעלמא אפי' בני תורה ויראי שמים כשבא ח"ו מכשול על ידם ונכשלו בעבירה קלה או חמורה, בקומם בבוקר ימהרו לטהר את עצמם בכמקה ואומרים כל ספר תהילים ומתפללים בכוונה, ונותנים שני דולר או ח"י דולר לצדקה, וכמדומים שכבר נתכפר להם, והמה כבר מחלו לעצמם מיד, וכסבורים שעשו כל מה שבידם לעשות. ואין צריך לומר שהאיש אשר נתענה כל אותו היום או שנתענה ב' ימים שהוא סבור שסר עונו וחזר בתשובה שלימה. וזה אינו כי אם ישוב ויכשל באותו עון כידוע שלא היתה תשובתו תשובה.

ושמעתי מפה קדשו של הרה"ק מנאסוד שכשהיה בצל קדשו של הרה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא זיע"א, ונענה אחד מן האנשים בתוך הדברים ואמר הרבי הרי הוא צדיק. ונעמד הרה"ק משינאווא ואמר בקול רם היתכן לומר עלי שאני צדיק, לכל היותר אפשר לומר עלי שאני בגדר בעל תשובה לפי מה דאיתא בוזהר. ואני לא אדע למה נתכוון באמרו בעל תשובה כדאיתא בוזה"ק. אך עכ"פ פשטות גדר התשובה הוא כדאיתא במקור הדברים ברמב"ם הנ"ל שיעיד עליו היודע תעלומות שלא יחמא עוד לעולם.

ועלינו לדעת שאם חזרנו ונכשלנו בעבירה שכבר שבנו עליה הרי שלא שבנו עליה מעולם. ולזה אמר דהע"ה (תהלים נא, ה) וחמאתי נגדי תמיד, כי מי שנכשל פעם אחת בעבירה עליו לזכרה לעולם, שאם יחזור ויכשל בה ידע לחזור בתשובה שנית על החמא הראשון שכבר שב עליו, כי תשובתו הראשונה לא היתה חשובה תשובה כלל. וא"א לשוב בתשובה רק פעם אחת ולא יותר. ואמר הכתוב (ישעיה נה, ו) דרשו את ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב, אך תנאי קודם למעשה שיעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו. ומעמא כי הלא וישוב אל ה' היודע תעלומות וירחמהו. והיודע תעלומות יודע בו אם תשובתו אמיתית מעומקא דליבא שלא ישוב לכסלה עוד, או שתשובתו היא תשובה של רמיה, והוריד דמעות של שקר.

אבן כיון שדורינו דור עיקבתא דמשיחא הוא דור שפל מאד, ובוזה"ק מכנהו דורו של שמד. והיצה"ר בוער כאש, והגלות נתארכה עלינו ביותר, והגוף

נחלש ואין בידו לעצור כח לעמוד נגד היצה"ר הגדול מאד, ואין הקב"ה בא במרוניא עם בריותיו (ע"ז ג.). ולכן על אף שאמת ונכון הוא שתשובה על עבירה שסופו לחזור ולהכשל בה לא נחשב לתשובה, מ"מ זה עדיף ממה שלא ישוב כלל. ולזה אפי' אם אינו נאנח על חטאתו אלא לרגע אחד, מ"מ כיון שעכ"פ בשעה זו הוא מתחרט על עוונותיו גם זה חשוב קצת כתשובה. וכדאשכחן כגון דא (ר"ה יז.) לגבי פושעי ישראל בגופן, דאמרינן דהיינו קרקפתא דלא מנח תפילין, שחילק הרי"ף (ר"ה ה.) דהיינו דווקא בשלא הניח תפילין מימיו, אבל אם הניח פעם אחת תו לא מקרי קרקפתא דלא מנח תפילין. וה"ה לענייננו שאין דין המתחרט אע"פ שאינו מתחרט אלא לשעתו שוה לדין מי שאינו מודה בחטאו, שהוא בגדר אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און, ואינו מתחרט על חטאיו כלל, שהוא רשע גמור. אך מי שהוא מתחרט על פשעיו, אף שלאחר זמן הוא ככלב שב על קיאו ח"ו, ואינו עומד בנסיון וחוזר ונכשל באותו עון, מ"מ לא גרע ממה שאמרו ז"ל (ב"ק לה:) שאין הקב"ה מקפח אפי' שכר שיחה נאה. ואף שאין היודע תעלומות מעיד עליו שלא ישוב לכסלה עוד, ובשעת תשובתו הוא דבר המוטל בספק אם יחזור ויחטא אם לאו, עם כל זה מקרי תשובה קצת.

ולזה אמר הכתוב והתודו את עונם ואת עון אבותם וגו'. היינו שמחמת תוקף הגלות ורוב הצרות אחר שיבואו עליהם כל דברי התוכחה הזאת ויהיו מושרשים בחטא, לא ישובו בתשובה גמורה שיעיד עליהם יודע תעלומות שלא ישובו לכסלה עוד. ומ"מ אף אני אלך עמם, כפי מצבם, בקרי, והבאתי אותם בארץ אויביהם שאני בעצמי אבוא עמםם בארץ אויביהם. ואע"פ שרק או אז יבנע, היינו שספק הוא אם אז יבנע לבכם הערל, ואין הדבר ברור שיכנע לבכם הערל לעולם, כי יתכן שאין תשובתם רק לזמן מועט. ובכל זאת ואז ירצו את עונם, שהשי"ת יכפר להם על חטאתיהם. וזו מידה טובה לישראל שאפי' בתשובת ספק ירצו את עונם. והשי"ת ישלח להם את עבדיו הנביאים שיחזירוהם בתשובה שלימה ואמיתית לכל ישובו לכסלה עוד.

והנה מודעת זאת שצריך לשוב בתשובה אף על השגגות. כי התשובה על המרדין שיודע את רבנו ומתכוין למרוד בו היא מדרגה פחותה מאד. והיה נ"ל לבאר בזה פלוגתא דר' לוי ור' יוחנן בפרק בתרא דיומא (פו ע"א וע"ב) דר' לוי אמר גדולה תשובה שמוגעת עד כסא הכבוד שנא' (הושע יד, ב) שובה ישראל עד ה' אלוקדך. ור' יוחנן אמר עד ולא עד בכלל [כן הוא הגירסא שם בהגהות הב"ח, וכן הוא בעין יעקב] וע"ש בכפות תמרים שהאריך לבאר כמה פליגי. ולדרכנו י"ל דר' יוחנן סבר דלא מהני תשובה אלא למי שחטא בשוגג ושכח לפי שעה ממציאיות ה', או שהוא תינוק שנשבה שמעולם לא ידע את ה'.

ובשעת החטא לא מקרי שעמד לפני כסא הכבוד, שהרי באותה שעה לא נזכר ממציאאות ה'. אבל למי שבשעת החטא הוא זכור בכסא הכבוד והוא יודע את רבונו ומתכוין למרוד בו לא מהני תשובה, וזהו עד ולא עד בכלל. ור' לוי סבר דאפי' להעומד לפני כסא הכבוד וחוטא מהני תשובה דעד ועד בכלל, ואין לך דבר העומד בפני התשובה.

וזהו והתודו את עונם ואת עון אבותם במעלם אשר מעלו בי, שתתקבל תשובתם אפי' על מה שמעלו בי, בעמדם לפני, כשהם יודעים את רבונו ומתכוונים למרוד בו. ואף אשר הלכו בעודם עמי בקרי, שאף שידעו שאני שוכן בתוכם מ"מ הלכו עמי בקרי. ובכל זאת אמר השי"ת והבאתי אותם בארץ אויביהם, זו מדה טובה לישראל שאני בעצמי אביאם. ואע"ג שרק או אז יבנע לבכם הערל, ואין תשובתם תשובה גמורה בלא ספק.

(מתוך ד"ת בשיעור חורש"י פרשת בחקותי שנת תשל"ה לפ"ק – שנה כ"א, גליון ל"ה)

אזכרה ימים מקדם איך שבימים הללו היתה יראת ה' חופפת כל היום על חסידים ואנשי מעשה, ופחד ואימת יום הדין הממושמש ובא היתה ניכרת בישיבתם והליכתם, והיו יושבים בתענית וסיגופים ונעורים בלילות, ועמדו בבית ה' יומם ולילה בעסק התורה ואמירת תהלים בככי ויללה מפחד ה' והדר גאוננו. ובכל הבתים והחדרים, בכל זווית ופינה, היה ניכר הפחד מפני יום ה' כי בא לשפוט את הארץ, והרחוב היה מלא חרדת הדין עד שגם העצים והעלים היו כמתנועעים בצורה אחרת. ובעוה"ר יודע אני בעצמי שאני בבחינת רשעים מלאים חרמות, כי מדי שנה בשנה עולים בדעתי מחשבות של חרמה וקבלה שעכשיו כבר אחזור בתשובה שלימה, אבל כפי שמתקרב והולך יום ראש השנה הלב נעשה יותר מטומטם, כי נתקיים בי אומרם ז"ל (יזמא פה:): האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשות תשובה.

בואו ונחשוב חשבוננו של עולם כמה רבי רבבות חטאים מצטברים במשך שנה אחת, אם נחשוב רק ביטול שש מצוות תמידיות שהיובם בכל עת ורגע (הקדמת החינוך) ונכפיל כל רגעי השנה בשש הרי זה נורא נוראות, וגוסף גם הוא עון ביטול תורה שבכל רגע, ודיבורי שקר ולשון הרע ורכילות, וכמה וכמה ברכות יצאו מפינו כשהם לבטלה מחמת הבלעת ובלבול התיבות וחסרון כוונה בשמות הקדושים, והיסח הדעת בתפילין, ואופן שכבנו וקומנו בפריקת עול בלי שום ניצוץ של יראת שמים. וכי איך אני מסוגל להרגיש ולהשיג פחד יום הדין אחרי התנהגות כזאת במשך כל השנה, צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי ומרוב מריי

נסתם ונאמם הלב עד שאין בו שום מחשבה טובה לעשות תשובה ולעזוב דרך רשע, ואין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים ולהפיל תהנתינו לפניו ותן בלבנו לעזוב דרך רשע.

זוהי כוונת בקשתינו השיבנו אבינו לתורתך וקרבתנו מלבנו לעבודתך, ואז, והחזירנו בתשובה שלימה לפניך, אבל לפני שאנו מתקרבים לתורה ועבודה גם התשובה היא של רמיה ודופי. וכן הוא אומר (ישעיה נה, ז) יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו, ואז וישוב אל ה' וירחמהו, אבל כל זמן שעודנו עומד בדרכו הרע בבורות ועם הארצות, ומחשבות לבו און ותאוות ומכף רגל ועד ראש אין בו מתום וכולו שקר וכזב, אי אפשר שיתעורר לחזור בתשובה, ורק אחרי אשר יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו אז יבחין לראות במצבו כי רע הוא, ויתחרט וישוב אל ה' וירחמהו.

ועל זה נאמר (ויקרא טו, ל) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם שאביכם שבשמים מטהר אתכם באיתערותא דלעילא, ורק אז לפני ה' תטהרו בהרטה ועזיבת החטא, שהתחלת התשובה והתעוררות צריך שתבא מן השמים, כי כל עוד והוא מלוכלך בחטאים לא יתכן שיתעורר לתשובה (ועיין בני יששכר תשרי מאמר ד' אות י"ד). משל לשכור המתגולל באשפתות ואינו מכיר בכלוכו עד שיינו סר מעליו והוא מתחיל להתפכח, ורק אז גונח ומתאונן אוי מה היה לי, איך מעדה רגלי וגדבק בי כל דבר מגונה ומאוס.

ועל פי זה יש לבאר ענין תקיעת שופר שחז"ל (ר"ה לג:) למדו ממדרש הכתובים שתקיעה לפניה, ואילו במקרא מפורש נאמר (במדבר כט, א) יום תרועה יהיה לכם. כי תרועה הוא יבבא, בגנוחי וילולי על מעמדי ומצבי השפל והמגונה שכל הרואה אותי ירחק ממני אלפי פרסאות, נשמה שנתת בי טהורה הרסתי אותה, נתת לי מוח קדוש ומלאתי אותו בדברי בורות, וכל האברים שנתתי לי קדושים היו וקלקלתי אותם, בושתי ונכלמתי להרים אלקי פני אליך. ובאו חכמים וראו דאף אחרי שיריע האדם בגנוחי וילולי לא יסיר אולתו ממנו מכיון שאין זה נוגע ללבו עד דכדוכה של נפש כמו למשל אם היה מפסיד רכוש רב, ובכל גניחותיו לא הוציא מפיו אנחה אחת ששוברת חצי גופו של אדם (כתובת פב). על כן אמרו שמקודם יתקע בתקיעה כדי להפיל תהנתו לפני השי"ת שיוכל לבכות בשעת התרועה, ויבקש תחלה ותן בלבנו לעזוב דרך רשע. וגם בתרועה גופא אתקין ר' אבהו בקסרי גנוחי גנח וילולי יליל (ר"ה לד), ראשית כל יעסוק בגנוחי גנח בשבירת כל החומריות, ויעק ויתחנן שיוכל להיות ילולי יליל, ובכך ישיג קצת פחד לפני אדון כל.

זוהי כענין ההוספות שבסדר התפלה (וע"ע שו"ת דברי יציב ליקוטים סימן י"ח), שמעיקר דין תורה אף לדעת הרמב"ם (ספר המצוות מ"ע ה') דחיוב תפלה מן התורה די בפעם אחד בכל יום ובכל נוסח שירצה (מג"א סימן ק"ו סק"ב), כשאומר אנא ה' הושיענו יצא ידי חובת תפלה, ובלבד שיאמר זאת באימה וביראה בכוונה רצויה מתוך תוכיות הלב, מתוך אמונה וידיעה ברורה שרק לה' הישועה ואילו הוא נושא את נפשו. וכשבאו חכמינו הקדושים וראו כי השמן לב העם הזה תיקנו לעורר את הלב באמירת קריאת שמע וברכותיה קודם שיעמוד בתפלה, ושוב ראו שאם יתחיל בברכות קריאת שמע יאמר גם ברכת יוצר אור כשאלו בל עמו ולכן הוסיפו קדמונינו אמירת פסוקי דומרה עם ברכות ברוך שאמר וישתבח לפנייהם ולאחרייהם. וכשראו שגם זה לא מספיק הוסיפו לומר פסוקי הודו וכו' קודם ברכת ברוך שאמר. ושוב באו ותיקנו להתחיל בדברי תורה, ובפסוקי פרשיות הקרבנות אולי יכפרו בעד חטאתיו ויוכל לומר הודו וברוך שאמר בכוונה רצויה. וכדורות האחרונים באו הצדיקים והורו למבול במקוה, ולומר כמה מזמורי תהלים, וללמוד קצת גמרא ותוספות, ואחרי כל ההכנות הללו יעלה בידו להוציא מפיו בקשה אחת, רבש"ע הושיעה נא, בכוונה כנה ורצויה.

ובמו כן בתקיעת שופר עיקר יסוד המצוה היא יום תרועה, והז"ל הורו לעשות גם תקיעה לפנייה, וקדמונינו הוסיפו להנהיג להשכים לסליחות כמה ימים מקודם, והוסיפו עוד לתקוע בשופר החל מראש חודש אלול כדי להכין עצמו לקראת ימי הסליחות. והקדמונים (ממה משה) נתנו רמז בדבר הכתוב (תהלים פ"ד) תקעו בחדש שופר שתוקעים כל חדש אלול. וזאת בכסה ליום חגנו היינו כהכנה לקראת יום טוב של ראש השנה, כי חוק לישראל הוא למען יתעוררו לקראת משפט לאלקי יעקב. ושוב הורו רבותינו הקדושים להתחיל בהכנה הרבה מיום ט"ו באב, או מיום כ' סיון, כדי שיגיע ליום ראש השנה בלב נכון.

ובעודה"ר מה אומר ומה אדבר כשבמשך כל הימים הללו לא היתה לי אף נקודה של הכנה, ולא עוד אלא שהייתי מתגרע והולך, ואין בי שום ניצוץ של יראת שמים ופחד ה', ויודע אני בעצמי שלא עשיתי אף ניצוץ אחד, ואיני יודע איך ובמה להתחיל. ולן יאי למכבי על עצם הדבר שיש צורך לעשות הכנה ולעורר את הלב לקראת יום ה' כי בא לשפוט את הארץ, הגע בעצמך אדם שצריך לעמוד במשפט בפני שופט בשר ודם וגורל חייו תלויים לו מנגד כמה הוא ירא ומפחד, ועל אחת כמה וכמה כשעליו לעמוד במשפט לפני מלך עליון על אודות חיים הנצחיים שלא יאבד לעולמו עד, ולמה הוא עוד צריך להכנה של חדש שלם בכדי שיתעורר ויזכור שממשמש ובא יום חגנו משפט

לאלקי יעקב.

ועל כל פנים כבוא יום ה' הגדול והנורא אין לשום דעתו על עניני הבלי עולם הזה, רק יבקש מהשי"ת שאל ירחיקנו מאור פני מלך חיים, אל תשליכנו לעת זקנה ככלות כוחנו אל תעזבנו, ואפילו שאני מאותם שאמרו עליהם (יזמא פה:): אין מספיקין בידו לעשות תשובה אנא התור לי חתירה מתחת כסא כבודך לקבלני בתשובה שלימה לפניך.

ובך דקדקו חכמינו ז"ל באומרם אין מספיקין בידו לעשות תשובה, ולא אמרו אין מספיק בידו או אינו יכול לעשות תשובה, כי אין הכוונה בזה על השי"ת הרוצה בתשובה אלא על פמליא של מעלה, וכפי שמצינו (ירושלמי פנהדרין דף נ"א ע"ב) שהיו מלאכי השרת מסתמין את החלונות שלא תעלה תפילתו של מנשה לפני הקב"ה והיו מלאכי השרת אומרים לפני הקב"ה רבש"ע אדם שעבד עבודה זרה והעמיד צלם בהיכל אתה מקבלו בתשובה וכו', מה עשה לו הקב"ה חתר לו חתירה מתחת כסא הכבוד שלו ושמע תחינתו עיי"ש, וזה שאמרו אין מספיקין בידו לעשות תשובה היינו שהמלאכים וכל פמליא של מעלה מעכבים בעדו, אבל הקב"ה ידו פתוחה לקבל שבים אף כגון אלו, כאומרנו (במוסף לר"ה ויזה"ב) כי לא תחפוץ במות המת כי אם בשובו מדרכו אף שזו דרכו הקבועה שהורגל בה כל ימי חייו, וזוהי, ועד יום מותו תחכה לו אם ישוב מיד תקבלו.

ויפורש בדבר הכתוב (הושע יד, כג) שובה ישראל עד ה' אלקיך דייקא, והוא בנותן טעם כי כשלת בעונך זה עידן ועידנים טובא עד שנהיית בגדר האומר אחמא ואשוב אחמא ואשוב שאין מספיקין בידו לעשות תשובה. וגם רומז כי כשלת בעונך היינו פגם הברית (בני יששכר) שעל זה אין מועיל תשובה כמבואר בזה"ק. אשר על כן קחו עמכם דברים ושובו אל ה' בכבודו ובעצמו הפותח שער לדופקי בתשובה.

ובמדרש (ויק"ר כט, ג) עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר, בשעה שהקב"ה יושב ועולה על כסא דין בדין הוא עולה מאי טעם עלה אלקים בתרועה, ובשעה שישראל נטלין את שופריהן ותוקעין לפני הקב"ה עומד מכסא הדין ויושב בכסא רחמים דכתיב ה' בקול שופר, ומתמלא עליהם רחמים ומרחם עליהם והופך עליהם מדת הדין לרחמים וכו'. ויפורש לדרכנו בדין הוא עולה על שאין מתעוררים לתשובה, שמחמת ממשום הלב אין מרגישים כלל שהגיע ראש השנה, ומסתובבים כחיה רעה ללא תואר צורת אדם. ובשעה שישראל נטלין שופרותיהן ותוקעין לפני הקב"ה, בתקיעה קודם לתרועה, לפי שיצרנו גבר עלינו עד שאין בידינו לעורר רוחנו בנגוחי וילולי ואנו זקוקים

לסייעתא דשמיא בכדי שנוכל לעשות תרועה, ומרוב עוונתנו בפמליא של מעלה אין מספיקין בדינו לעשות תשובה, ואין אף מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו מכיון שאין בו שום יושר, ואנו רק באים ותוקעים לפני הקב"ה שהוא אין סוף ורחמנותו אין סוף, וחם ומרחם אף על נמלה הרוחשת מתחת לאדמה, ואין לנו תקוה אחרת אלא לבא לפניו ית"ש בבכי ותחנונים שיעורר לבנו שנוכל לעשות תרועה כדת היום. מיד מתמלא עליהם רחמים בראותו איך שכל ראש לחלי וכל לבב דוי, ובאמת רוצים לעשות תשובה אלא שאין יודעים לשית עצות בנפשם. ולכן עומד מכסא הדין ויושב בכסא רחמים והופך עליהם מדת הדין לרחמים. דכתיב עלה אלקים בתרועה רצ"ל שמבחינת מדת הדין ראוי שיהא תרועה בלבד, כאמור יום תרועה יהיה לכם, הוי' בקול שופר כשעושים קול שופר בפשוטה לפניו מעוררים מדת הרחמים, במה שהווקן לכך בשביל שיוכלו להריע כדת.

(מתוך ד"ת בעדן רעוא דרעיון פרישת נצבים – שנה כ, גליון ג')

גליון זה נדבת

הרה"ח מוה"ר מרדכי יהודה ווינקלער הי"ו
לרגל שמחת הולדת הבת מרים שתחי'
למז"ט ובשטומ"צ

גליון זה נדבת

הרה"ח הרב אלימלך [בריי"ל] ווייס הי"ו
לרגל שמחת הולדת הבן יהושע נ"י
למז"ט ובשטומ"צ

גליון זה נדבת

הרה"ח מוה"ר אברהם הערשקאוויטש הי"ו
לרגל שמחת הולדת הבן עמרם נ"י
למז"ט ובשטומ"צ

מכון להוצאת דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקלה"ה
שע"י איגוד חסידי צאנז

718.431.1055